finnfund

Jaakko Kangasniemi, toimitusjohtaja 30.9.2021

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022
Teema: Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Asiantuntijalausunto valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaostolle

Talousarviossa esitetään Finnfundin pääoman korottamiseen 10 milj. euron budjetin ulkopuolista määrärahaa uusien osakkeiden merkitsemiseksi valtiolle. Lisäksi tulo- ja menoarvioon sisältyy kehyksen ulkopuolinen n.130 milj. euron siirtomääräraha, jota voidaan käyttää finanssisijoituksiin vuonna 2019 laaditun investointisuunnitelman tavoitteiden pohjalta päätettäviin kohteisiin, erityisesti **ilmastorahoitukseen**, **vähiten kehittyneiden- ja Afrikan maiden kehitykseen** ja **sukupuolten välisen tasa-arvon tukemiseen**.

Koronapandemia kurittaa kehittyvien maiden ihmisiä ja yrityksiä vielä vuosia

Koronapandemia on ollut ennennäkemätön shokki maailmantaloudelle. Teollisuusmaat ovat tukeneet kansalaisiaan ja yrityksiään historiallisen mittakaavan elvytystoimilla, millä on vältytty laajoilta irtisanomisaalloilta. Yksityinen sektori vastaa noin 90 % kehittyvien maiden työpaikoista, mutta näissä maissa ei ole varaa teollisuusmaiden kaltaisiin miljardien yritystukipaketteihin. **Kipeästi tarvittavaa yrityskapasiteettia uhkaa parhaillaan tuhoutua epidemian myötä.** Samalla kun teollisuusmaat siirtyvät asteittain koronan jälkeiseen aikaan, **valtaosa köyhistä maista on edelleen kriisin keskellä** olemattoman rokotekattavuuden vuoksi.

Koronapandemia on pudottanut satoja miljoonia ihmisiä takaisin äärimmäiseen köyhyyteen. Pahentunut tilanne kasvattaa kestävän kehityksen rahoitustarpeita, kun lahjoittajamaiden huomio kääntyy elvytyksestä budjettien tasapainottamiseen. **Yksityisellä sektorilla on tulevaisuudessa siis yhä merkittävämpi rooli kestävän kehitysten tarpeiden rahoittamisessa.** Keskeistä on myös, että jo saavutetut kehitysvaikutukset säilyvät myös rahoituksen päättymisen jälkeen. **Vastuullisiin, vaikuttaviin ja kannattaviin yrityksiin sijoittamalla varmistetaan, että sijoituskohde ei jää riippuvaiseksi kehitysavusta, vaan pystyy tuottamaan kehitysvaikutuksia myös sijoituksen päätyttyä.**

Kehitysvaikutukset ovat Finnfundin työn tärkein tulos. Finnfund arvioi investointiensa vaikutukset rahoitettuihin yrityksiin, niiden sidosryhmiin ja ympäröivään yhteiskuntaan sekä seuraa vaikutuksia niin hankekohtaisesti kuin vuosittain koko portfolion tasolla. Vaikuttavuustyötä ohjaavat vaikuttavuussijoittamisen parhaat kansainväliset periaatteet, ”Operating Principles for Impact Management”, jotka Finnfund, ainoana Suomessa, allekirjoitti ensimmäisten joukossa. **Huomattavat kehitysvaikutukset vahvistavat Finnfundissa tehdyn työn** käytännössä.

Viime vuonna Finnfundin sijoituskohteet muun muassa:

- tuottivat puhtaampaa energiaa 8 200 GWh, mikä vastaa lähes 16 miljoona ihmisen kulutusta kohdemaissa;
- hoitivat vastuullisesti noin 1 150 000 ha metsää, eli noin 200 Nuuksion kansallispuiston verran;
- myönsivät 5,2 miljoonaa mikro- ja pienyrityslainaa, joista 65% naisille;
- tuottivat ruokaa kattamaan yli 520 000 ihmisen päivittäisen kaloritarpeen.

Finnfundiin kohdistetut valtion varat eivät kulu vaan lisääntyvät

Suomen kehitysyhteistyövaroja on ohjattu Finnfundiin viime vuosina pääasiassa finanssisijoituksina, eli korollisina lainoina. Finnfund sijoittaa lainatun pääoman taloudellisesti kannattaviin, vastuullisiin ja kehitysvaikutuksia tuottaviin investointeihin kohdemaissa, ja maksaa valtiolle korkoa lainastaan. **Finnfundiin sijoitetut varat menevät kokonaisuudessaan suoraan kehitysmaihin ilman ylimääräisiä hallinnointikuluja.** Finnfundin toiminnan kulut maksetaan toiminnan tuotoista**.**

Vuonna 2019 myönnetty 210 miljoonan euron finanssisijoituslaina on jo kokonaisuudessaan korvamerkitty asetettujen tavoitteiden mukaisesti ilmastohankkeisiin sekä sukupuolten tasa-arvoa edistäviin hankkeisiin. Positiivisten kehitysvaikutusten lisäksi sijoitukset ovat myös ilmaston kannalta kestävällä pohjalla: **Finnfund raportoi alkuvuodesta olevansa maailman ensimmäinen kehitysrahoittaja, jonka portfolio on hiilineutraali** – tai itse asiassa vähentää enemmän päästöjä kuin tuottaa[1].

Valtion rahoitus Finnfundille mahdollistaa kokoaan suuremman rahoituksen kestävään kehitykseen. Valtion pääomituksen tuella Finnfund pystyy ohjaamaan myös yksityistä pääomaa kehittyviin maihin esimerkiksi laskemalla liikkeelle yksityisiä joukkovelkakirjoja ja tarjoamalla suomalaisille sijoittajille kanssasijoitusmahdollisuuksia hankkeissaan. Finnfund perusti myös hiljattain OP-ryhmän kanssa Suomen ensimmäisen globaalin vaikuttavuusrahaston. Koska Finnfund tekee sijoituksia osittain yksityisellä rahoituksella, yhtiön raportoima **kumulatiivinen ODA ylittää valtiolta saadun rahoituksen**.

Finnfund tulee jatkossakin panostamaan Afrikkaan ja köyhimpiin maihin. Viime vuonna Finnfundin tekemistä sijoituspäätöksistä yli puolet kohdistuivat Afrikkaan, 97% sijoituksista tehtiin kolmeen köyhimpään OECD DAC-luokkaan ja 42% kaikkein köyhimpiin LDC-maihin. Finnfund kasvattaa tulevaisuudessa myös organisaationsa läsnäoloa Afrikassa.

Suomalainen osaaminen tukee kestävää kehitystä

Valtionyhtiönä Finnfundin toiminta tukee suoraan Suomen kehitysyhteistyön tavoitteita. Ulkoministeriön kehityspoliittinen osasto asettaa Finnfundille vuosittaiset omistaja- ja kehityspoliittiset tavoitteet omistajaohjausmuistiossa, joka on julkinen ja sidosryhmien kommentoitavissa oleva asiakirja.

Finnfundin toimintaa on arvioitu viime vuosina tarkasti, muun muassa ulkoministeriön evaluaatiossa[2], EU:n pilariarvioinnissa[3] ja OP-ryhmän vaikuttavuusrahaston due diligencessä. **Useat ulkopuoliset arvioinnit osoittavat Finnfundin toiminnallisen tehokkuuden**.

Suomalaisena yhtiönä tunnemme myös pienemmät suomalaiset toimijat ja pystymme rakentamaan siltoja rahoittamiimme yhtiöihin kohdemaissa. Näin pyrimme mahdollistamaan, että suomalaisella osaamisella on globaali rooli kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.

---

[1] https://www.finnfund.fi/uutiset/finnfund-on-maailman-ensimmainen-kehitysrahoittaja-jolla-on-hiilinettonegatiivinen-sijoitussalkku/

[2] https://um.fi/ajankohtaista/-/asset_publisher/gc654PySnjTX/content/riippumaton-arvio-kehitysrahoitusyhtio-finnfundin-tyo-vaikuttavinta-maa-ja-metsataloudessa?curAsset=0&stId=44227

[3] https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Liiteasiakirja/Documents/EDK-2020-AK-303225.pdf